

Toponymica uit de kuststreek (vervolg van blz. 57)

OUDEMERSCH POLRE. Het renteboek van het S. Janshospitaal te Brugge (begin 14^e eeuw) vermeldt een ‘*oudemersch polre*’ te Ramskapelle (f. 87). Het ligt voor de hand in dit toponiem een *oude meersch* te zien. Dit is nochtans onjuist. *Oudemersch polre* is een verkeerde, volksetymologische schrijfwijze voor *Oudemaarspolder*, liggend buiten de Evendijk tussen Blankenberge en Heist (zie Biekorf 1953, 225).

Het is nuttig daarop te wijzen om te verhinderen dat dit toponiem ooit eens in een studie van de meersch-toponiemen zou verzeilen en het verspreidingsbeeld ervan zou komen vervalsen. Eens te meer blijkt het hoe voorzichtig men met de schrijfwijze van plaatsnamen moet omspringen. Er mag eigenlijk geen enkele schrijfwijze onkritisch aanvaard worden. Wij hebben daarvan in onze ‘Toponymica’ reeds voorbeelden bij de vleet gegeven.

De oude Moye. Dit is de naam van een oude polder te Hoeke, die gewoonlijk begrepen wordt als ‘oude moeie’ (moeie = tante). Meri kan ook met dit interessante toponiem niet voorzichtig genoeg zijn. *Moye, mooie* staat o.i. in verband met modere, moddere, modde en betekent waarschijnlijk modderland, slijkland. Een nevenvorm en synoniem van *mude* (bijv. in Sint-Anna-ter-Muiden?). Moet nog nader onderzocht worden.

PASTERSPANNE. Een grazige, uitgestrekte duinpan te Knokke, waar vroeger schapen en koeien graasden. Sedert lang verdwenen. Ook hier speelt de volksetymologie ons lelijke perten, want deze panne heeft met de dorpspastoor niets te maken. Zij is nooit eigendom van de kerk geweest. Moet eigenlijk zijn *pasteur panne*. Pasteur = weide (oudfr. pasture).

Vergelijk *Pasteur dijk* te Heist (Biekorf 1953, 119).

Doze (de): een laag gelegen weide in de Greveningepolder te Westkapelle. Zeer waarschijnlijk volksetymologische vervorming van *doeze*: veenmoeras. Derhalve verwant met de naam van *Ter Doest*, waarvan Mevr. C. Tavernier-Vereecken (Meded. Ver. Naamk. Leuven, 32, 1956, blz. 113) op overtuigende wijze de etymologie opgehelderd heeft.

Wellicht zitten er in West-Vlaanderen nog andere doesnamen in volksetymologisch vervormde toponiemen verborgen. Horen hier niet thuis de vele *dossewegen*. Een *dosseweg* of *dorseweg* immers is ‘een weg die te smal is voor de door-

tocht van een rijtuig, maar breed genoeg voor een dors of peerd' (De Bo).

We hadden voor veenmoeras in onze streek dus volgende woorden: *moere*, *heve* en *doeze*. Die woorden hebben ongetwijfeld niet dezelfde betekenis gehad. *Moere* is laagveen in 't algemeen. *Heve* is verland laagveen. En betekent *doeze* hoogveen? Moeilijk om uit te maken. Daarnaast hadden we ook nog *waze*, *ooze*, *mode* of *mude*, maar die betekenen meer slijkgronden, aangeslibde gronden.

KORDEWAGENHOEK. Een tiende sectie te Westkapelle en Hoeke: *de cordewaghen thiende* (1400), *den cordewaghen houck in Grevenynghe* (1596), *de cordewaeghenhoeck* (1674) enz. Omvat geheel het 23ste en een deel van het 24ste begin van 's-Heer-Baselishoek, een stuk van de watering van Greveninge (volgende beginnen: 1, 3, 4, 5, 6, 7, 21), alsook een deel buiten de Greveningedijk, buiten watering. Wij vragen ons af wat die naam met een kordewagen of kortewagen (kruiwagen) te maken heeft. Als wij op de kaarten van de watering en de vorm van deze tiende sectie bekijken, dan lijkt deze wel met een beetje verbeelding aan een kruiwagen van boven gezien.

TEMPLE. Een kaart van de watering van Groot-Reigarsvliet (1799), bewaard in het Rijksarchief te Brugge (n° 519), duidt een hofstede aan met name 'temple'. Tot welke schromelijke vergissingen een klakkeloze aanvaarding van deze schrijfwijze zou leiden blijkt wel uit het feit dat hier niets anders bedoeld is dan het sedert lang verdwenen hof *ten Poele* (23ste begin van Gr. R.). Een andere niet gedateerde kaart Van Gr. R. (Rijksarch. Br. n° 570) schrijft zelfs *tempele*. De verwarring wordt in de hand gewerkt door het feit dat de echte Tempelhoven in West-Vlaanderen niet zeldzaam zijn.

JOZEF DE LANGHE.

Volksgeneeskunde

*Ziekte*diening.

Vanuit Meulebeke gaat men dienen: naar Zulte tegen de zilte, naar Zwevezele voor de koeke aan 't herte, naar Bavikhove voor de slappe leên. Tegen nagelgaten gaat men dienen naar 'het Veldkruis': men moet daar brood of patijnnagels werpen, of in de bomen slaan.

Een remedie tegen de koeke.

Gestampte perzikstenen in verse, ongekookte, nog warme melk drinken. De koeke waartegen men dat te drinken gaf was 'op de lever.'

Opgetekend 1955.

V.H. MEULEBEKE